

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 30ής Νοεμβρίου 2022 *

«Κρατικές ενισχύσεις – Πυρηνική βιομηχανία – Ενίσχυση που η Ουγγαρία σχεδιάζει να χορηγήσει για την ανάπτυξη δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις του Paks – Απόφαση με την οποία η ενίσχυση κηρύσσεται συμβατή με την εσωτερική αγορά υπό τον όρο της τηρήσεως ορισμένων δεσμεύσεων – Άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ – Συμβατότητα της ενισχύσεως με το δίκαιο της Ένωσης πέραν του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων – Άρρηκτη σχέση – Προώθηση της πυρηνικής ενέργειας – Άρθρο 192, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης Ευρατόμ – Αρχή της προστασίας του περιβάλλοντος, αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει” και αρχές της προφυλάξεως και της αειφορίας – Καθορισμός της οικείας οικονομικής δραστηριότητας – Ανεπάρκεια της αγοράς – Στρέβλωση του ανταγωνισμού – Αναλογικός χαρακτήρας της ενισχύσεως – Ανάγκη για κρατική παρέμβαση – Προσδιορισμός των στοιχείων της ενισχύσεως – Διαδικασία συνάψεως δημοσίων συμβάσεων – Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση T-101/18,

Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από την J. Schmoll και τους F. Koppensteiner, M. Klamert και T. Ziniel, επικουρούμενους από τον H. Kristoferitsch, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από το

Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενο από τους A. Germeaux και T. Schell, επικουρούμενους από τον P. Kinsch, δικηγόρο,

παρεμβαίνουν,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τις K. Blanck, K. Herrmann και P. Němečková,

καθής,

υποστηριζόμενη από την

Τσεχική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vlácil, T. Müller, J. Pavliš και την L. Halajoná,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

από τη

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την E. de Moustier και τον P. Dodeller,

από την

Ουγγαρία, εκπροσωπούμενη από τον M. Fehér, επικουρούμενο από τους P. Nagy, N. Gràcia Malfeito, B. Karsai, δικηγόρους, και τον C. Bellamy, ΚC,

από την

Πολωνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

από τη

Σλοβακική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την S. Ondrášiková,

και από το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τους F. Shibli, L. Baxter και την S. McCrory, επικουρούμενους από τον T. Johnston, barrister,

παρεμβαίνοντες,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο, κατά τις διασκέψεις, από τον M. van der Woude, Πρόεδρο, τον G. De Baere και την G. Steinfatt (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: A. Juhász-Tóth, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 10ης Μαρτίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση¹

- 1 Με την προσφυγή της δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, η Δημοκρατία της Αυστρίας ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2017/2112 της Επιτροπής, της 6ης Μαρτίου 2017, σχετικά με το μέτρο/καθεστώς ενισχύσεων/κρατική ενίσχυση SA.38454-2015/C (πρώην 2015/N) που προτίθεται να χορηγήσει η Ουγγαρία για τη στήριξη της ανάπτυξης δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II (ΕΕ 2017, L 317, σ. 45, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

¹ Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις της παρούσας αποφάσεως των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

- 2 Στις 22 Μαΐου 2015 η Ουγγαρία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με αριθμό πρωτοκόλλου C(2017) 1486, μέτρο χρηματοδοτικής συνεισφοράς για την κατασκευή δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων (μονάδες 5 και 6) στην εγκατάσταση του πυρηνικού σταθμού του Paks στην Ουγγαρία, στον οποίο λειτουργούν ήδη τέσσερις πυρηνικοί αντιδραστήρες. Δικαιούχος του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι η εταιρία MVM Paks II Nuclear power Plant Development Private Company Limited by Shares (στο εξής: εταιρία Paks II), η οποία θα έχει την κυριότητα των δύο αντιδραστήρων και θα τους εκμεταλλεύεται. Η εταιρία Paks II ανήκει κατά 100 % στο ουγγρικό Δημόσιο, στο οποίο μεταβιβάστηκαν τον Νοέμβριο του 2014 οι μετοχές της, οι οποίες αρχικά ανήκαν εξ ολοκλήρου στον έμπορο και παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Részvénytársaság (στο εξής: όμιλος MVM).
- 3 Στις 23 Νοεμβρίου 2015 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, σχετικά με το κοινοποιηθέν μέτρο (ΕΕ 2016, C 8, σ. 2, στο εξής: απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας).
- 4 Στις 6 Μαρτίου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 5 Το μέτρο το οποίο κοινοποιήθηκε από την Ουγγαρία περιγράφεται στο δεύτερο τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Αφορά την ανάπτυξη δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ρωσικού τύπου VVER 1200 (V491) γενιάς III+ (μονάδες 5 και 6) στην Ουγγαρία, υδρόψυκτων και επιβραδυνόμενων με χρήση νερού, με εγκατεστημένη ισχύ τουλάχιστον 1 000 μεγαβάτ (MW) για κάθε μονάδα, και των οποίων η κατασκευή χρηματοδοτείται πλήρως από το ουγγρικό Δημόσιο προς όφελος της εταιρίας Paks II, η οποία θα έχει την κυριότητα των δύο αντιδραστήρων και θα τους εκμεταλλεύεται. Στην επίμαχη εγκατάσταση λειτουργούν ήδη τέσσερις πυρηνικοί αντιδραστήρες. Αυτοί οι αντιδραστήρες ανήκουν σε ποσοστό 100 % στον όμιλο MVM, ο οποίος, με τη σειρά του, ανήκει στο ουγγρικό Δημόσιο. Η εγκατεστημένη ισχύς των τεσσάρων υφιστάμενων μονάδων ρωσικού τύπου VVER-440 (V213) του σταθμού ανέρχεται συνολικά σε 2 000 MW. Οι εν λόγω αντιδραστήρες σχεδιάζεται να τεθούν σταδιακά εκτός λειτουργίας έως το 2037 προκειμένου να αντικατασταθούν από τους δύο νέους αντιδραστήρες, οι οποίοι σχεδιάζεται να τεθούν σε λειτουργία το 2025 και το 2026 αντίστοιχα.
- 6 Σύμφωνα με μια διακυβερνητική συμφωνία περί συνεργασίας για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας που συνήφθη στις 14 Ιανουαρίου 2014 μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ουγγρικής Κυβέρνησης, οι δύο χώρες συνεργάζονται, στο πλαίσιο πυρηνικού προγράμματος, για τη συντήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη του υφιστάμενου πυρηνικού σταθμού Paks. Κατά τη συμφωνία αυτή, η Ρωσική Ομοσπονδία και η Ουγγαρία ορίζουν αμφότερες έναν έμπειρο δημόσιο και υπό κρατικό έλεγχο οργανισμό, ο οποίος είναι οικονομικά και τεχνικά υπεύθυνος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ως εργολάβου ή ιδιοκτήτη, όσον αφορά τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία και τον παροπλισμό δύο νέων αντιδραστήρων 5 και 6 με αντιδραστήρες τύπου VVER. Η Ρωσική Ομοσπονδία κάλεσε την κεφαλαιουχική εταιρία Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (στο εξής: JSC NIAEP), η οποία θα κατασκευάσει τους νέους αντιδραστήρες, και η Ουγγαρία έχει ορίσει την εταιρία Paks II ως μέλλουσα ιδιοκτήτρια και φορέα εκμεταλλεύσεώς τους. Προς τον σκοπό αυτόν, η JSC NIAEP και η εταιρία Paks II υπέγραψαν στις 9 Δεκεμβρίου 2014 σύμβαση μηχανολογικού σχεδιασμού, προμηθειών και κατασκευής των δύο νέων αντιδραστήρων 5 και 6 που επρόκειτο να κατασκευαστούν στην εγκατάσταση του πυρηνικού σταθμού Paks.

- 7 Με τη διακυβερνητική συμφωνία, η Ρωσική Ομοσπονδία ανέλαβε να χορηγήσει στην Ουγγαρία κρατικό δάνειο για τη χρηματοδότηση της αναπτύξεως των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό Paks. Το δάνειο αυτό διέπεται από τη διακυβερνητική συμφωνία χρηματοδότησεως της 28ης Μαρτίου 2014 και προβλέπει ανανεούμενη πιστωτική διευκόλυνση ύψους 10 δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία προορίζεται αποκλειστικά για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία των νέων αντιδραστήρων 5 και 6 του πυρηνικού σταθμού Paks. Η Ουγγαρία θα διαθέσει συμπληρωματικό ποσό ύψους έως 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της για τη χρηματοδότηση των ως άνω επενδύσεων.
- 8 Η Ουγγαρία δεν πρόκειται να μεταφέρει τα κεφάλαια που απαιτούνται για την καταβολή του τιμήματος αγοράς των δύο νέων αντιδραστήρων στους λογαριασμούς της εταιρίας Paks II. Το μεγαλύτερο μέρος των εν λόγω κεφαλαίων θα παραμείνουν στην Vnesheconombank (τράπεζα αναπτύξεως και διεθνών οικονομικών υποθέσεων της Ρωσίας). Για κάθε ορόσημο που θα θεωρείται ότι έχει επιτευχθεί, η εταιρία Paks II θα υποβάλει αίτημα στην τράπεζα αναπτύξεως και διεθνών οικονομικών υποθέσεων της Ρωσίας για καταβολή του 80 % του οφειλόμενου ποσού απευθείας στην JSC NIAEP. Επίσης, θα υποβάλει επίσης αίτημα καταβολής του εναπομένου 20 % στον οργανισμό διαχειρίσεως δημοσίου χρέους της Ουγγαρίας.
- 9 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι το κοινοποιηθέν μέτρο συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και ότι τα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ ήταν εφαρμοστέα ακόμη και αν η επίμαχη επένδυση ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Ευρατόμ. Όσον αφορά την απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων αντιδραστήρων στην εταιρία JSC NIAEP, η Επιτροπή έκρινε ότι η τελευταία δεν θα μπορούσε να προκαλέσει περαιτέρω στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές στη σχετική αγορά, ήτοι την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Θα διεξαγόταν μια χωριστή διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας θα εξεταζόταν η τήρηση του δικαίου αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων από την Ουγγαρία. Η Επιτροπή έκρινε ότι το επίμαχο μέτρο, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση της πυρηνικής ενέργειας, επιδιώκει στόχο κοινού συμφέροντος που κατοχυρώνεται στη Συνθήκη Ευρατόμ, συμβάλλοντας παράλληλα στην ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια, και ότι όλες οι πιθανές στρεβλώσεις ήταν περιορισμένες και αντισταθμιζόνταν από τον κοινό στόχο που έχει καθοριστεί και επιδιώκεται να επιτευχθεί κατά τρόπο αναλογικό, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των διαβεβαιώσεων στις οποίες προέβη η Ουγγαρία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο μέτρο, όπως τροποποιήθηκε από την Ουγγαρία στις 28 Ιουλίου 2016 και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήταν συμβατό με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ. Το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως υποχρεώνει την Ουγγαρία να λάβει διάφορα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι η εταιρία Paks II θα τηρεί ορισμένες υποχρεώσεις και περιορισμούς που αφορούν ιδίως τη στρατηγική της για επενδύσεις ή επανεπενδύσεις, τη λειτουργία πλατφόρμας δημοπρασιών, και τη νομική και διαρθρωτική αυτονομία της.

Αιτήματα των διαδίκων

- 10 Η Δημοκρατία της Αυστρίας, υποστηριζόμενη από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 11 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβακική Δημοκρατία, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
  - να απορρίψει την προσφυγή·
  - να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.
- 12 Η Γαλλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Πολωνική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

Σκεπτικό

- 13 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει δέκα λόγους. Με τον πρώτο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι θα έπρεπε να είχε κινηθεί διαδικασία συνάψεως δημοσίων συμβάσεων για την ανάθεση των κατασκευαστικών έργων για τους δύο νέους αντιδραστήρες του πυρηνικού σταθμού Paks. Με τον δεύτερο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, καθόσον η κατασκευή και η θέση σε λειτουργία των δύο νέων αντιδραστήρων δεν αποσκοπούν στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος. Με τον τρίτο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, η οποία ερείδεται, αφενός, σε εσφαλμένη οριοθέτηση των «οικονομικών δραστηριοτήτων» και, αφετέρου, σε εσφαλμένες παραδοχές περί ανεπάρκειας της αγοράς. Με τον τέταρτο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει δυσανάλογο χαρακτήρα του μέτρου. Στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι το επίμαχο μέτρο προκαλεί δυσανάλογες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και άνιση μεταχείριση που δεν συνάδουν με την εσωτερική αγορά. Με τον έκτο λόγο, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι το επίμαχο μέτρο συνιστά επένδυση σε «σχέδιο σε δυσκολία», γεγονός που στρεβλώνει επίσης δυσανάλογα τον ανταγωνισμό, διότι δεν τηρήθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ 2014, C 249, σ. 1, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τις προβληματικές επιχειρήσεις). Με τον έβδομο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει ενίσχυση ή δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Με τον όγδοο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει την ύπαρξη κινδύνου ρευστότητας για την ουγγρική χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Με τον ένατο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει ανεπαρκή προσδιορισμό της κρατικής ενισχύσεως. Με τον δέκατο λόγο, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.
- 14 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Δημοκρατία της Αυστρίας παραιτήθηκε από τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, παραίτηση η οποία καταγράφηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Επομένως, παρέλκει η εξέταση των λόγων αυτών.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται έλλειψη διεξαγωγής διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως

- 15 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι σύννομη, καθόσον δεν έχει κινηθεί διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως για την κατασκευή των νέων πυρηνικών αντιδραστήρων προς όφελος της εταιρίας Paks II. Υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι ανατέθηκε απευθείας στην JSC NIAEP η ανάπτυξη και η κατασκευή των δύο νέων αντιδραστήρων χωρίς δημόσιο διαγωνισμό συνιστά παραβίαση της

οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 94, σ. 65, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 135, σ. 120) και της οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 94, σ. 243, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 311, σ. 26). Κατά συνέπεια, όπως προβάλλει η Δημοκρατία της Αυστρίας, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι άκυρη λόγω της παραβίασεως θεμελιωδών διατάξεων του δικαίου περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, η τήρηση των οποίων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το αντικείμενο της ενισχύσεως.

- 16 Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με τη γενική οικονομία της Συνθήκης ΛΕΕ, η διαδικασία ενισχύσεως δεν πρέπει ποτέ να οδηγεί σε αποτέλεσμα αντίθετο προς τις ειδικές διατάξεις της Συνθήκης αυτής. Η τήρηση των λοιπών διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ, πέραν των διατάξεων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, επιβάλλεται ιδίως στην περίπτωση που και οι λοιπές διατάξεις αποσκοπούν, όπως το δίκαιο συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, στη διασφάλιση ανόθευτου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και στην εξασφάλιση αποτελεσματικής χρήσεως των κρατικών πόρων.
- 17 Η αντίθεση προς το δίκαιο της Ένωσης ορισμένων πτυχών της ενισχύσεως οι οποίες συνδέονται άρρηκτα με το αντικείμενο και τον σκοπό της επηρεάζει κατ' ανάγκη τη συμβατότητα της τελευταίας με την εσωτερική αγορά. Διαφορετικό θα ήταν το συμπέρασμα μόνο για εκείνα τα στοιχεία της ενισχύσεως που μπορούν να θεωρηθούν μη αναγκαία για την επίτευξη του στόχου της ή για τη λειτουργία της.
- 18 Εν προκειμένω, το γεγονός ότι ανατέθηκε στην JSC NIAEP η ανάπτυξη των νέων αντιδραστήρων συνιστά, κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, στοιχείο άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενο της ενισχύσεως. Η ύπαρξη ανταγωνισμού θα μπορούσε να είχε οδηγήσει σε εντελώς διαφορετική ενίσχυση, ιδίως όσον αφορά το ποσό και τη διάρθρωσή της.
- 19 Το γεγονός ότι δικαιούχος της ενισχύσεως δεν είναι η JSC NIAEP αλλά η εταιρία Paks II, ως μελλοντική ιδιοκτήτρια και φορέας εκμεταλλεύσεως των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων είναι, κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, άνευ σημασίας στο πλαίσιο αυτό. Κατ' αυτήν, η Επιτροπή εσφαλμένα αρνήθηκε, στις αιτιολογικές σκέψεις 281 και 283 της προσβαλλομένης αποφάσεως, να αναγνωρίσει τον άρρηκτο σύνδεσμο μεταξύ αφενός, της απευθείας αναθέσεως της συμβάσεως κατασκευής και, αφετέρου, του αντικειμένου και του σκοπού της ενισχύσεως, επιχειρηματολογώντας ότι τυχόν παραβίαση της οδηγίας 2014/25 δεν θα είχε επιτρέψει τη διαπίστωση πρόσθετων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ή των συναλλαγών στην αγορά ηλεκτρικής ενεργείας, δεδομένου ότι τέτοια πρόσθετη στρέβλωση ουδόλως απαιτούνταν.
- 20 Η Δημοκρατία της Αυστρίας, υποστηριζόμενη από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, υπό το πρίσμα της αποφάσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), δεν έχει σημασία, στην περίπτωση της επίμαχης ενισχύσεως, να διαπιστωθεί κατά πόσον πρόκειται για «όρο αναπόσπαστα συνδεδεμένο» ή ακόμη και για «όρο» της ενισχύσεως, δεδομένου ότι, γενικά, οι κρατικές ενισχύσεις που παραβιάζουν διατάξεις ή γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης δεν δύνανται να κηρυχθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά. Επομένως, η Επιτροπή όφειλε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, να είχε αξιολογήσει το μέτρο υπό το πρίσμα των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων. Κατά συνέπεια, θα έπρεπε να είχε

διαπιστώσει ότι, δεδομένου ότι η σύμβαση κατασκευής δεν εξαιρέθηκε από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/25 δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 1, ή του άρθρου 50, στοιχείο γ', της ως άνω οδηγίας, η απευθείας ανάθεση της συμβάσεως κατασκευής συνιστούσε σοβαρή παραβίαση της εν λόγω οδηγίας.

- 21 Όπως προβάλλει η προσφεύγουσα, η παράβαση των δεσμευτικών διατάξεων της οδηγίας 2014/25 ήταν ήδη ικανή, αυτή καθεαυτήν, να επηρεάσει το μέγεθος και τη μορφή της ενισχύσεως υπέρ της εταιρίας Paks II, με αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση να είναι, επίσης για τον λόγο αυτό, μη σύννομη.
- 22 Πρώτον, η Δημοκρατία της Αυστρίας επικρίνει το γεγονός ότι η Επιτροπή αναφέρεται, στην αιτιολογική σκέψη 285 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στη διαδικασία λόγω παραβάσεως την οποία κίνησε. Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, το αποτέλεσμα της διαδικασίας λόγω παραβάσεως δεν προδικάζει ούτε το αποτέλεσμα της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ ούτε το αποτέλεσμα της υπό κρίση προσφυγής. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να εξαρτήσει την εξέταση των πτυχών μιας ενισχύσεως, την οποία υποχρεούται να εκτιμήσει στο πλαίσιο του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, από το αποτέλεσμα διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, η κίνηση και η συνέχιση της οποίας εξαρτάται από τη διακριτική της ευχέρεια.
- 23 Δεύτερον, κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, η Επιτροπή δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους εκκινεί από την αρχή ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας 2014/25, οι οποίες αφορούν τη δυνατότητα προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Η Δημοκρατία της Αυστρίας υπενθυμίζει ότι οι εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά. Επιπλέον, το βάρος της αποδείξεως, όπως επισημαίνει η προσφεύγουσα, φέρει ο διάδικος που επικαλείται την εν λόγω εξαίρεση.
- 24 Η Επιτροπή, η Ουγγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλική Δημοκρατία αντικρούουν τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.
- 25 Καταρχάς, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή, στο τμήμα 5.3.2 της προσβαλλομένης αποφάσεως (αιτιολογικές σκέψεις 279 έως 287), εξακρίβωσε τη συμβατότητα της ενισχύσεως προς διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πέραν των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Κατά την αιτιολογική σκέψη 280 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εκκινεί από την αρχή ότι ήταν υποχρεωμένη, βάσει της γενικής οικονομίας της Συνθήκης ΛΕΕ, να σέβεται τη συνοχή που υφίσταται μεταξύ των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων και των ειδικών διατάξεων που δεν αφορούν τον εν λόγω τομέα και, ως εκ τούτου, να εκτιμά τη συμβατότητα της επίμαχης ενισχύσεως προς τις εν λόγω ειδικές αυτές διατάξεις, η δε υποχρέωση αυτή υφίσταται μόνον όταν πρόκειται για όρους χορηγήσεως ενισχύσεως οι οποίοι συνδέονται τόσο άρρηκτα με το αντικείμενο της ενισχύσεως ώστε να μην μπορούν να εκτιμηθούν χωριστά. Παραπέμποντας στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2014, *Castelnuovo Energia κατά Επιτροπής* (Τ-57/11, ΕΥ:Τ:2014:1021), διευκρίνισε ότι τυχόν υποχρέωσή της, ανεξαρτήτως του συνδέσμου μεταξύ του όρου χορηγήσεως της επίμαχης ενισχύσεως και του αντικείμενου αυτής, να αποφανθεί οριστικά, στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικά με κρατικές ενισχύσεις, επί του ζητήματος αν συντρέχει παράβαση άλλων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, πλην εκείνων των άρθρων 107 ΣΛΕΕ και 108 ΣΛΕΕ, θα προσέκρουε, αφενός, στους δικονομικούς κανόνες και στις δικονομικές εγγυήσεις –ενίοτε με σημαντικές μεταξύ τους αποκλίσεις και με διαφορετικές έννομες συνέπειες– που άπτονται των προβλεπόμενων ειδικά για τον έλεγχο και την εφαρμογή των διατάξεων αυτών διαδικασιών και, αφετέρου, στην αρχή της αυτοτέλειας των διοικητικών διαδικασιών και των ένδικων βοηθημάτων. Συνεπώς, από την εν λόγω νομολογία προκύπτει ότι

εάν ο επίμαχος τρόπος χορηγήσεως ενισχύσεως συνδέεται άρρηκτα με το αντικείμενο της ενισχύσεως, η συμβατότητά της προς άλλες διατάξεις, πλην των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις, θα εκτιμηθεί από την Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, και η εκτίμηση αυτή ενδέχεται να καταλήξει σε διαπίστωση ασυμβατότητας της οικείας ενισχύσεως προς την εσωτερική αγορά. Αντιθέτως, εάν ο επίμαχος όρος μπορεί να διαχωριστεί από το αντικείμενο της ενισχύσεως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να εκτιμήσει τη συμβατότητά του προς άλλες διατάξεις, πέραν των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις, στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας.

- 26 Στη συνέχεια, η Επιτροπή έκρινε, στην αιτιολογική σκέψη 281 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η αξιολόγηση της συμβατότητας του κοινοποιηθέντος μέτρου με την εσωτερική αγορά θα μπορούσε να επηρεαστεί από τυχόν ασυμβατότητα με την οδηγία 2014/25, εάν προκαλούσε περαιτέρω στρέβλωση του ανταγωνισμού και του εμπορίου στην αγορά ηλεκτρικής ενεργείας, αγορά στην οποία θα δραστηριοποιείται ο δικαιούχος της ενισχύσεως, η εταιρία Paks II. Δεδομένου ότι δεν διαπιστώθηκε ότι θα μπορούσαν να προκληθούν περαιτέρω στρεβλωτικές επιπτώσεις οφειλόμενες στη μη τήρηση της οδηγίας 2014/25, δεν θα υπήρχε «αδιάσπαστος σύνδεσμος» μεταξύ της πιθανής παραβιάσεως της οδηγίας 2014/25 και του αντικειμένου της ενισχύσεως, με αποτέλεσμα η αξιολόγηση της συμβατότητας της ενισχύσεως να μην δύναται να επηρεαστεί από αυτήν την πιθανή παραβίαση (αιτιολογικές σκέψεις 283 και 284 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).
- 27 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας που αντλήθηκαν από την απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), πρώτον, επισημαίνεται ότι, ιδίως από τις σκέψεις 40, 44 και 45 της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι η οικονομική δραστηριότητα που προωθείται από την ενίσχυση πρέπει να είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης. Πλην όμως, δεν έγινε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως επίκληση παραβιάσεως των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης λόγω της υποστηριζόμενης δραστηριότητας, ήτοι της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας.
- 28 Δεύτερον, δεν μπορεί να συναχθεί καμία συνέπεια από το γεγονός ότι το Δικαστήριο δεν εξέτασε, με την απόφασή του της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), την ύπαρξη αδιάσπαστου συνδέσμου. Πράγματι, αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή, η εικαζόμενη παραβίαση των αρχών του δικαίου της Ένωσης απέρρευε από αυτό καθαυτό το αντικείμενο της ενισχύσεως, ήτοι την ανάπτυξη πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Συνεπώς, δεν ετίθετο το ζήτημα της υπάρξεως συνδέσμου με κάποιον από τους όρους ενισχύσεως, διαφορετικό από το αντικείμενο της.
- 29 Τρίτον, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Δημοκρατία της Αυστρίας, από την απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), δεν προκύπτει ότι το Δικαστήριο σκόπευε να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου που ασκεί η Επιτροπή στο πλαίσιο διαδικασίας που αποσκοπεί στον έλεγχο της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά. Πράγματι, παραπέμποντας στην απόφαση της 15ης Απριλίου 2008, Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224, σκέψεις 50 και 51), το Δικαστήριο υπενθύμισε, στη σκέψη 44 της αποφάσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), ότι είχε ήδη αποφανθεί ότι κρατική ενίσχυση αντιβαίνουσα σε διατάξεις ή γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά. Η αρχή αυτή αποτελεί πράγματι μέρος πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, όπως αποδεικνύεται από τις παραπομπές που περιλαμβάνονται στη σκέψη 50 της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2008, Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224).

- 30 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι, στη σκέψη 44 της αποφάσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), το Δικαστήριο παρέπεμψε σε πάγια νομολογία, ουδόλως μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι σκόπευε να εγκαταλείψει τη νομολογία του κατά την οποία ήταν σκόπιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ των όρων που παρουσιάζουν αδιάσπαστο σύνδεσμο με το αντικείμενο της ενισχύσεως και εκείνων που δεν παρουσιάζουν.
- 31 Επιπλέον, το να υποχρεωθεί η Επιτροπή να εκφέρει οριστικά άποψη, ανεξαρτήτως του συνδέσμου μεταξύ του τρόπου ενισχύσεως και του αντικειμένου της επίμαχης ενισχύσεως, στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικά με κρατικές ενισχύσεις, σχετικά με το αν υπάρχει παράβαση άλλων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, εκτός των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, θα ήταν αντίθετο, αφενός, στους διαδικαστικούς κανόνες και στις διαδικαστικές εγγυήσεις –οι οποίες παρουσιάζουν ενίοτε σημαντικές αποκλίσεις και έχουν διαφορετικές έννομες συνέπειες– που είναι συναφείς με τις διαδικασίες που προβλέπονται ειδικά για τον έλεγχο και την εφαρμογή των διατάξεων αυτών και, αφετέρου, στην αρχή της αυτοτέλειας των διοικητικών διαδικασιών και των ένδικων βοηθημάτων (απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2008, Bura κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-289/03, EU:T:2008:29, σκέψεις 313 και 314· βλ. επίσης, απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2014, Castelnou Energía κατά Επιτροπής, T-57/11, EU:T:2014:1021, σκέψη 183 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· πρβλ. επίσης απόφαση της 15ης Ιουνίου 1993, Matra κατά Επιτροπής, C-225/91, EU:C:1993:239, σκέψη 44).
- 32 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η ερμηνεία της Δημοκρατίας της Αυστρίας κατά την οποία, λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), η Επιτροπή οφείλει πλέον να επαληθεύει, όσον αφορά κάθε όρο ενισχύσεως ή κάθε περίπτωση σχετική με την ενίσχυση, έστω και αν δεν συνδέεται άρρηκτα με αυτήν, ότι δεν παραβιάζεται καμία διάταξη ή γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης.
- 33 Πρέπει να προστεθεί ότι, σε περίπτωση κατά την οποία, όπως εν προκειμένω, πρόκειται για δύο χωριστές διαδικασίες, οι οποίες αμφότερες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής και για τις οποίες η τελευταία πρέπει να συμμορφώνεται με τους αντίστοιχους κανόνες, θα υπήρχε κίνδυνος αντιφάσεως ή παραβιάσεως των κανόνων των διαδικασιών αυτών εάν η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εκτιμήσει τον ίδιο όρο της ενισχύσεως τόσο στο πλαίσιο της διαδικασίας που αφορά την έγκριση της επίμαχης ενισχύσεως όσο και στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως.
- 34 Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα καθόσον έκρινε σκόπιμο να περιορίσει τον έλεγχό της, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, σε αυτό καθεαυτό το μέτρο ενισχύσεως, καθώς και στους όρους που συνδέονται άρρηκτα με αυτό.
- 35 Δεύτερον, είναι εσφαλμένο το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι το γεγονός ότι ανατέθηκε στην JSC NIAEP η κατασκευή των νέων αντιδραστήρων αποτελεί όρο που συνδέεται άρρηκτα με το αντικείμενο της ενισχύσεως, για τον λόγο ότι ο ανταγωνισμός θα μπορούσε να είχε οδηγήσει σε εντελώς διαφορετική ενίσχυση, ιδίως όσον αφορά το ύψος και τη διάρθρωση της τελευταίας.
- 36 Εν προκειμένω, η επίμαχη ενίσχυση συνίσταται στη δωρεάν παραχώρηση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων υπέρ της εταιρίας Paks II προκειμένου αυτή να τους εκμεταλλευθεί. Το ζήτημα κατά πόσον η ανάθεση της συμβάσεως για την κατασκευή των δύο αυτών αντιδραστήρων θα έπρεπε να είχε αποτελέσει αντικείμενο διαγωνισμού αφορά την κατασκευή και την προμήθεια του αγαθού που θα διατεθεί δωρεάν και, ως εκ τούτου, εντάσσεται στο στάδιο που προηγείται

του μέτρου της ενισχύσεως αυτού καθεαυτό. Επομένως, η απόφαση περί αναθέσεως της συμβάσεως για την ανάπτυξη και την κατασκευή των δύο νέων αντιδραστήρων δεν αποτελεί αυτή καθεαυτήν όρο χορηγήσεως της ενισχύσεως.

- 37 Η διεξαγωγή διαδικασίας συνάψεως δημοσίων συμβάσεων και η ενδεχόμενη προσφυγή σε άλλη εταιρία για την κατασκευή των αντιδραστήρων δεν θα μετέβαλε ούτε το αντικείμενο της ενισχύσεως, δηλαδή τη δωρεάν διάθεση δύο νέων αντιδραστήρων για τη λειτουργία τους, ούτε τον δικαιούχο της ενισχύσεως, η οποία είναι η εταιρία Paks II. Επιπλέον, τυχόν παραβίαση των κανόνων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις θα είχε αποτελέσματα μόνο στην αγορά για την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και δεν θα μπορούσε να έχει συνέπειες στην αγορά την οποία αφορά το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενισχύσεως.
- 38 Όσον αφορά τον αντίκτυπο της μη διενέργειας δημόσιου διαγωνισμού στο ύψος της ενισχύσεως, η Επιτροπή, η Ουγγαρία και η Γαλλική Δημοκρατία ορθώς επισημαίνουν ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι άλλοι προσφέροντες θα μπορούσαν να είχαν προμηθεύσει τους δύο αντιδραστήρες τεχνολογίας VVER 1200 με καλύτερους όρους ή σε χαμηλότερη τιμή. Επιπλέον, η Επιτροπή ορθώς επισημαίνει ότι η νομιμότητα της αποφάσεώς της σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις δεν εξαρτάται από την τήρηση των κανόνων της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις, όταν η επιλογή άλλης εταιρίας για την κατασκευή των αντιδραστήρων δεν θα άλλαζε την εκτίμηση όσον αφορά τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Πράγματι, ακόμη και στην περίπτωση που η προσφυγή σε διαγωνισμό θα μπορούσε να είχε μεταβάλει το ποσό της ενισχύσεως, το γεγονός αυτό καθεαυτό δεν θα είχε καμία συνέπεια στο πλεονέκτημα που συνιστούσε η εν λόγω ενίσχυση για τον δικαιούχο της, ήτοι την εταιρία Paks II, δεδομένου ότι το πλεονέκτημα αυτό συνίστατο στη δωρεάν διάθεση δύο νέων αντιδραστήρων προς εκμετάλλευση. Κατά συνέπεια, η αύξηση ή η μείωση του ποσού της ενισχύσεως δεν συνεπάγεται, εν προκειμένω, τροποποίηση της ίδιας της ενισχύσεως ή τροποποίηση του αντιανταγωνιστικού της αποτελέσματος.
- 39 Επομένως, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι η ανάθεση της συμβάσεως για την κατασκευή των δύο νέων αντιδραστήρων δεν συνιστούσε όρο ενισχύσεως συνδεδεμένο άρρηκτα με αυτήν.
- 40 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι η απόφαση περί αναθέσεως της συμβάσεως κατασκευής στην JSC NIAEP παραβίασε τις διατάξεις της οδηγίας 2014/25, καθόσον η σύμβαση αυτή δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 1, ή του άρθρου 50, στοιχείο γ, της εν λόγω οδηγίας, πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή ασχολήθηκε με το ζήτημα της δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας 2014/25 στην αιτιολογική σκέψη 285 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει την υποχρέωση προκηρύξεως διαγωνισμού για τη σύμβαση σχεδιασμού, αγοράς και κατασκευής των δύο νέων αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό Paks, η Επιτροπή επισήμανε ότι, εν πάση περιπτώσει, η τήρηση από την Ουγγαρία της οδηγίας 2014/25 αξιολογήθηκε από την ίδια στο πλαίσιο αυτοτελούς διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας το προκαταρκτικό συμπέρασμα που προέκυψε από τις διαθέσιμες πληροφορίες ήταν ότι οι διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί με την οδηγία 2014/25 δεν είχαν εφαρμογή στην ανάθεση κατασκευαστικών εργασιών για δύο αντιδραστήρες βάσει του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας.
- 41 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Δημοκρατία της Αυστρίας, ορθώς έκρινε η Επιτροπή, χάριν της συνοχής των αποτελεσμάτων της εξετάσεως της συμβατότητας της ενισχύσεως και της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, ότι μπορούσε να παραπέμψει στην εκτίμηση στην οποία προέβη στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως.

- 42 Πράγματι, η Επιτροπή είχε πειστεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, ότι η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων αντιδραστήρων δεν παραβίαζε το δίκαιο της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις. Η πεποίθηση αυτή βασιζόταν σε ενδελεχή ανάλυση των τεχνικών απαιτήσεων που είχε επικαλεστεί η Ουγγαρία για να δικαιολογήσει την απουσία διαδικασίας υποβολής προσφορών.
- 43 Με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις που της υπέβαλε το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι η «χωριστή διαδικασία» για την οποία γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 285 της προσβαλλόμενης αποφάσεως ήταν η διαδικασία παραβάσεως NIF 2015/4231-32 που είχε κινηθεί κατά της Ουγγαρίας δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας και βάσει των πληροφοριών που παρείχαν οι αρμόδιες ουγγρικές αρχές, η Επιτροπή θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η απευθείας ανάθεση στην JSC NIAEP των κατασκευαστικών εργασιών για τους δύο αντιδραστήρες 5 και 6 θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενη ανταγωνιστική υποβολή προσφορών, διότι, για τεχνικούς λόγους, δεν θα υπήρχε ανταγωνισμός, οπότε ήταν κρίσιμο το άρθρο 40, παράγραφος 3, στοιχείο γ', σημείο ii, της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 1) [νυν άρθρο 50, στοιχείο γ, σημείο ii, της οδηγίας 2014/25].
- 44 Η απάντηση της Επιτροπής επιβεβαιώνεται από τα σχετικά έγγραφα που υποβλήθηκαν μετά το εν λόγω μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, ιδίως από δύο «έντυπα NIF», που φέρουν τους αριθμούς 2015/4231 και 2015/4232 και εκθέτουν τους λόγους της περατώσεως της διαδικασίας NIF 2015/4231-32. Ειδικότερα, προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η σύμβαση μπορούσε να ανατεθεί απευθείας στον ανάδοχο για τεχνικούς λόγους [άρθρο 40, παράγραφος 3, στοιχείο γ, της οδηγίας 2004/17] ήταν δικαιολογημένο για τα ουσιώδη τμήματα του σχεδίου.
- 45 Από το ίδιο έγγραφο, το οποίο παρουσιάζεται στο παράρτημα X.5, προκύπτει επίσης ότι η Ουγγαρία έχει δεσμευθεί έναντι της Επιτροπής να ακολουθήσει διαδικασία συνάψεως δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά τα περισσότερα από τα άλλα τμήματα του έργου με διαφανή τρόπο και τηρώντας τις βασικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή εξήγησε ότι η δέσμευση αυτή της Ουγγαρίας αντικατοπτριζόταν στην αιτιολογική σκέψη 372 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 285.
- 46 Επιπλέον, από τα έγγραφα που παρουσιάζονται στα παραρτήματα X.1 έως X.3 προκύπτει ότι το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής και οι εμπειρογνώμονες της Γενικής Διευθύνσεως «Ενέργεια» επιβεβαίωσαν την τεχνική ιδιαιτερότητα του αντιδραστήρα VVER 1200 που παράγεται από τη Rosatom και επιλέχθηκε από την Ουγγαρία, η οποία προέβη σε θεμιτή επιλογή βάσει ορθολογικών κριτηρίων.
- 47 Εξάλλου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας σχετικής με τη συμβατότητα των ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά, τίθενται εν αμφιβόλων όλες οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί προηγουμένως και οι οποίες έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο χωριστής διαδικασίας διεπόμενης από ειδικούς κανόνες κατά την έννοια της αποφάσεως της 15ης Ιουνίου 1993, Matra κατά Επιτροπής (C-225/91, EU:C:1993:239, σκέψη 44), και οι οποίες είναι διαφορετικές από εκείνες που ισχύουν στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου εμποδίζει την Επιτροπή να επανεξετάσει την ανάθεση της κατασκευής στο πλαίσιο της διαδικασίας κρατικών ενισχύσεων χωρίς να έχει νέα στοιχεία σε σχέση με τον χρόνο κατά τον

οποίο αποφάσισε να περατώσει τη διαδικασία παραβάσεως. Συναφώς, η Επιτροπή επιβεβαίωσε, απαντώντας σε ερώτημα του Γενικού Δικαστηρίου, ότι κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ήτοι στις 6 Μαρτίου 2017, διέθετε τις ίδιες πληροφορίες με εκείνες στις οποίες βασίστηκε η απόφασή της της 17ης Νοεμβρίου 2016 περί περατώσεως της διαδικασίας παραβάσεως που κινήθηκε κατά της Ουγγαρίας λόγω της απευθείας αναθέσεως της συμβάσεως κατασκευής στην JSC NIAEP.

- 48 Επιπροσθέτως, δεν ευσταθεί ούτε το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας κατά το οποίο η διαδικασία λόγω παραβάσεως δεν μπορεί να προδικάσει την εκτίμηση πιθανής παραβιάσεως του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας κρατικών ενισχύσεων, καθόσον η διαδικασία λόγω παραβάσεως διέπεται από την αρχή της σκοπιμότητας. Πράγματι, το γεγονός ότι η διαδικασία λόγω παραβάσεως διέπεται από την αρχή της σκοπιμότητας δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι η Επιτροπή πράγματι κίνησε μια τέτοια διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας προέβη σε ανάλυση των τεχνικών λόγων στους οποίους βασίστηκε η Ουγγαρία, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας 2014/25. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η έννοια της σκοπιμότητας, η οποία χρησιμοποιήθηκε στην απόφαση περί περατώσεως της διαδικασίας παραβάσεως, αναφερόταν στον χρόνο της αποφάσεως και όχι στο περιεχόμενό της. Απαντώντας στο τρίτο ερώτημα που τέθηκε στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, η Επιτροπή διευκρίνισε περαιτέρω ότι το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας χαρακτηρίστηκε ως «προκαταρκτικό συμπέρασμα» στην αιτιολογική σκέψη 285 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, απλώς και μόνο λόγω της δυνατότητάς της να κινήσει νέα διαδικασία της ίδιας φύσεως ανά πάσα στιγμή βάσει νέων στοιχείων.
- 49 Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα καθόσον βασίστηκε, εν πάση περιπτώσει, στο αποτέλεσμα της διαδικασίας λόγω παραβάσεως για τους σκοπούς της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
- 50 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

[*παραλειπόμενα*]

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται ύπαρξη δυσανάλογων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και άνιση μεταχειρίσεως που καθιστούν την ενίσχυση ασύμβατη προς την εσωτερική αγορά

- 89 Στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι η ενίσχυση είναι ασύμβατη με την εσωτερική αγορά, καθόσον η χορήγησή της προκαλεί δυσανάλογες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και άνιση μεταχείριση που οδηγούν στον αποκλεισμό των παραγωγών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από την απελευθερωμένη εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.
- 90 Καταρχάς, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει την ύπαρξη άνιση μεταχειρίσεως από δύο απόψεις, μια τεχνική και μια ρυθμιστική.
- 91 Πρώτον, η σημαντική επιδότηση της παροχής υψηλής ικανότητας βασικού φορτίου από την πυρηνική ενέργεια βλάπτει τους παραγωγούς φθηνότερης εναλλακτικής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι θα αναγκάζονται να μειώσουν τεχνητά τις παροχές τους στο δίκτυο προκειμένου να μην θέσουν σε κίνδυνο τη σταθερότητα του τελευταίου σε περίπτωση προσωρινής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Συνεπώς, η εν λόγω ενίσχυση οδηγεί

μακροπρόθεσμα σε διαρθρωτικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και σε αποκλεισμούς παραγωγών από την απελευθερωμένη εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τεχνητές μειώσεις της παραγωγής θα επηρεάσουν επίσης τους διασυννοριακούς παραγωγούς που εξάγουν την ηλεκτρική τους ενέργεια στην Ουγγαρία.

- 92 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι, εν προκειμένω, το σύνολο των δαπανών που συνεπάγεται ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η εξωτερική χρηματοδότηση και η θέση σε λειτουργία ενός μη ανταγωνιστικού και μη κερδοφόρου έργου βαρύνουν το κράτος, ενώ οι παραγωγοί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας λαμβάνουν πολύ μικρότερες ενισχύσεις και μόνο υπό την προϋπόθεση της τηρήσεως πολύ αυστηρότερων όρων συμβατότητας, όπως ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές ΑΕΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση, από την άποψη της νομοθεσίας περί ενισχύσεων, μεταξύ παραγωγών του ίδιου προϊόντος που ανταγωνίζονται στην ίδια αγορά.
- 93 Στη συνέχεια, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην εταιρία Paks II νοθεύει τον ανταγωνισμό και για τον λόγο ότι αντιβαίνει στις βασικές κατευθυντήριες αρχές της οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ (ΕΕ 2009, L 211, σ. 55), και, ιδίως, προς τον στόχο της δημιουργίας ίσων όρων ανταγωνισμού για όλες τις εγκατεστημένες στην Ένωση επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και τον στόχο παροχής στους καταναλωτές ενέργειας στην όσο το δυνατόν πιο ανταγωνιστική τιμή.
- 94 Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση δημιουργεί προηγούμενο για άλλες σημαντικές ενισχύσεις προς άλλους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίες θα μπορούσαν να στρεβλώσουν με διαρθρωτικό και δυσανάλογο τρόπο τον ανταγωνισμό στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- 95 Τέλος, εάν, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, η μεμονωμένη εκτίμηση κάθε αυτοτελούς ενισχύσεως δεν βλάπτει τον ανταγωνισμό ακόμη και όταν η ενίσχυση φτάνει τα 12,5 δισεκατομμύρια ευρώ, όλες οι ενισχύσεις θα είναι, τελικά, αυτομάτως συμβατές με την εσωτερική αγορά.
- 96 Η Επιτροπή και η Ουγγαρία αντικρούουν τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας.
- 97 Πρώτον, όσον αφορά την προβαλλόμενη από τη Δημοκρατία της Αυστρίας άνιση μεταχείριση των παραγωγών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η οποία βασίζεται, μεταξύ άλλων, στις κατευθυντήριες αρχές της οδηγίας 2009/72, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι ένα κράτος μέλος είναι ελεύθερο να καθορίζει τη σύνθεση του ενεργειακού του μείγματος (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σκέψεις 79 και 80). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν μπορεί να απαιτήσει τη χορήγηση κρατικής χρηματοδότησεως σε εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Επομένως, δεν μπορεί να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος να προβλέπει απολύτως ταυτόσημους όρους χρηματοδότησεως ή λειτουργίας για όλους τους παραγωγούς ενέργειας. Η απαίτηση αυτή θα απέκλειε επίσης κάθε ενίσχυση για συγκεκριμένο έργο παραγωγής ενέργειας.
- 98 Δεύτερον, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, η απειλή ορισμένης στρεβλώσεως του ανταγωνισμού είναι εγγενής σε κάθε ενίσχυση. Ως εκ τούτου, πρέπει να είναι ανεκτή, μέχρι ενός σημείου, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συμβατότητας των ενισχύσεων που προορίζονται να διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων με την εσωτερική αγορά κατά την

έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, υπέρβαση δε του ορίου αυτού διαπιστώνεται εάν οι επίμαχες ενισχύσεις μεταβάλλουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

- 99 Στην αιτιολογική σκέψη 391 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αρνητικές συνέπειες που ενδεχομένως θα προέκυπταν από την επίμαχη ενίσχυση θα αντισταθμίζονταν τουλάχιστον από τον επιδιωκόμενο σκοπό κοινού συμφέροντος. Το ποσό των 12,5 δισεκατομμυρίων ευρώ της οικείας ενισχύσεως αποτελεί στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της σταθμίσεως. Ωστόσο, μεμονωμένα εξεταζόμενο, το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να είναι καθοριστικό. Καθόσον αφορά μόνο το επενδυτικό κόστος σε δύο νέους αντιδραστήρες που αποσκοπούν στην αντικατάσταση των τεσσάρων παλαιών αντιδραστήρων που θα παροπλιστούν σταδιακά λόγω της παλαιότητάς τους, και καθόσον δεν προβλέπεται καμία ενίσχυση για τη λειτουργία τους, οι επιπτώσεις στην αγορά ενέργειας θα είναι περιορισμένες.
- 100 Πράγματι, η Επιτροπή εξήγησε τεκμηριωμένα ποια μερίδια αγοράς θα μπορούσαν να επιτευχθούν, αφενός, από την εταιρία Paks II μετά τη διακοπή λειτουργίας των παλαιών αντιδραστήρων και, αφετέρου, από τον όμιλο MVM μαζί με την εταιρία Paks II κατά την περιορισμένη περίοδο της παράλληλης λειτουργίας στην ουγγρική αγορά και, επίσης, στις συνδεδεμένες αγορές της Ρουμανίας και της Σλοβακίας. Όπως προκύπτει από το γράφημα 10 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, το μερίδιο της εταιρίας Paks II στις συνδεδεμένες αυτές αγορές δεν θα υπερβαίνει το 10 %. Τα κοινά μερίδια αγοράς του ομίλου MVM και της εταιρίας Paks II στις αγορές της Σλοβακίας και της Ρουμανίας, μαζί με την Ουγγαρία, δεν θα υπερέβαιναν, σύμφωνα με το ίδιο γράφημα, το 20 %. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις των δύο νέων αντιδραστήρων θα έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στην κατανομή των μεριδίων αγοράς.
- 101 Όσον αφορά τα συμφέροντα των καταναλωτών ενέργειας για την επίτευξη της πλέον ανταγωνιστικής δυνατής τιμής, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη μελέτη NERA, τα αποτελέσματα της οποίας δεν αμφισβητούνται από τη Δημοκρατία της Αυστρίας, ο πυρηνικός σταθμός Paks θα παραμείνει αποδέκτης τιμών, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 113, 365, 369 και 376 της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Πράγματι, όπως εξήγησε η Επιτροπή, ιδίως στην αιτιολογική σκέψη 365 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζονται κυρίως από το οριακό κόστος των παραγωγών που συμμετέχουν σε συγκεκριμένη αγορά. Οι τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έχουν χαμηλό οριακό κόστος, καθώς στην πλειονότητά τους μπορούν να λειτουργούν χωρίς κόστος καυσίμων. Η τεχνολογία πυρηνικής ενέργειας έχει επίσης χαμηλό λειτουργικό κόστος. Από την άλλη πλευρά, οι τεχνολογίες που βασίζονται σε καύσιμα, όπως οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα και οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με αεριοστροβίλους, έχουν υψηλότερο λειτουργικό κόστος και έτσι αυξάνουν την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου, η πυρηνική ενέργεια είναι αποδέκτης τιμών και όχι διαμορφωτής τιμών. Επομένως, δεν υφίσταται σύγκρουση μεταξύ της επίμαχης ενισχύσεως και των θεμελιωδών κατευθυντήριων αρχών της οδηγίας 2009/72 τις οποίες επικαλείται η Δημοκρατία της Αυστρίας.
- 102 Επιπλέον, στο τμήμα 5.3.8.2 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέτασε εις βάθος, μεταξύ άλλων, τα εμπόδια εισόδου νέων παραγόντων στην αγορά. Το ζήτημα αυτό αναλύθηκε ιδίως με βάση τις πιθανές επιπτώσεις του μέτρου στην ουγγρική αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 357 έως 365), τις πιθανές διασυστορικές επιπτώσεις του (αιτιολογικές σκέψεις 366 έως 371) και τις πιθανές επιπτώσεις της παράλληλης λειτουργίας των παλαιών και νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks (αιτιολογικές σκέψεις 372 έως 376). Η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν απέδειξε πρόδηλα σφάλματα στην αξιολόγηση αυτή. Στο μέτρο που η Δημοκρατία της Αυστρίας

δεν αμφισβητεί, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, ότι η δυναμικότητα των νέων αντιδραστήρων δεν οδηγεί μακροπρόθεσμα σε αύξηση της συνολικής εγκατεστημένης πυρηνικής δυναμικότητας στην Ουγγαρία, η οποία εκτιμάται στο 36 % της συνολικής καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας, η αντικατάσταση των τεσσάρων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks από δύο νέους αντιδραστήρες που παράγουν την ίδια ποσότητα ενέργειας και χρηματοδοτούνται με την επίμαχη επενδυτική ενίσχυση δεν θα είναι σε θέση να προκαλέσει μεγάλο εξοβελισμό των παραγωγών ενέργειας από άλλες πηγές.

- 103 Τρίτον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας κατά το οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση θα δημιουργήσει προηγούμενο για άλλες σημαντικές ενισχύσεις προς όφελος άλλων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίες ενδέχεται να νοθεύσουν με διαρθρωτικό και δυσανάλογο τρόπο τον ανταγωνισμό στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Συναφώς, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση μπορεί να δημιουργήσει προηγούμενο δεν συνιστά νομικό αλλά πολιτικό επιχείρημα που δεν συνεπάγεται την ακυρότητα της αποφάσεως αυτής.
- 104 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

[παραλειπόμενα]

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται ενίσχυση ή δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά

[παραλειπόμενα]

- 125 Η Δημοκρατία της Αυστρίας υπενθυμίζει ότι οι δύο εταιρίες που εκμεταλλεύονται τους παλαιούς και τους νέους αντιδραστήρες του πυρηνικού σταθμού Paks ανήκουν σε ποσοστό 100 % στο ουγγρικό Δημόσιο, το οποίο είναι ο έμμεσος ιδιοκτήτης αυτών των εταιριών μέσω της MVM Hungarian Electricity Ltd., γεγονός που, κατά την απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας, δημιουργεί προβληματισμό μήπως η θέση σε λειτουργία των νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks οδηγήσει σε πολύ σημαντική συγκέντρωση της αγοράς στην Ουγγαρία.
- 126 Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, οι δύο ελάχιστες δεσμεύσεις της Ουγγαρίας που προβλέπει η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επαρκούν. Το γεγονός ότι η διοίκηση των δύο εταιριών ανατίθεται σε διαφορετικά υπουργεία δεν αλλάζει το γεγονός ότι, τελικά, το ουγγρικό Δημόσιο, ως κάτοχος του μετοχικού κεφαλαίου, θα κατείχε το σύνολο των μετοχών των δύο εταιριών και θα μπορούσε να ελέγξει τη συμπεριφορά των τελευταίων. Από λειτουργική άποψη, θα ήταν σκόπιμο, στο πλαίσιο της αξιολογήσεως της συγκεντρώσεως της αγοράς, να προστεθούν οι μετοχές των δύο εταιριών. Η παραπομπή της Επιτροπής, στην αιτιολογική σκέψη 353 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, στην κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ 2008, C 95, σ. 1), δεν μεταβάλλει την ανωτέρω εκτίμηση.
- 127 Όσον αφορά την παράλληλη εκμετάλλευση των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, η Δημοκρατία της Αυστρίας επισημαίνει ότι το γεγονός ότι αυτή προβλέπεται να διαρκέσει μόνον επτά έτη δεν αίρει τις αμφιβολίες από πλευράς δικαίου του ανταγωνισμού. Στην πραγματικότητα, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι ανταγωνιστές θα παραμείνουν εκτός αγοράς. Επιπλέον, η προγραμματισμένη ημερομηνία για τη διακοπή λειτουργίας των παλαιών πυρηνικών αντιδραστήρων δεν είναι εγγυημένη.

- 128 Επιπλέον, όπως προβάλλει η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Επιτροπή δεν έχει εξετάσει τις επιπτώσεις στις δυνατότητες εισόδου νέων φορέων στην αγορά, ιδίως για την περίοδο από το 2026 έως το 2032 ή το 2037. Δεν έχει λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι επενδύσεις σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής συμβάλλουν γενικά στη μείωση των κρατικών επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και, ταυτόχρονα, σε σημαντική αύξηση της συγκεντρώσεως ολόκληρης της αγοράς ενέργειας.
- 129 Όσον αφορά τη διαπίστωση ότι τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς του Ομίλου MVM και της εταιρίας Paks II στη συνδεδεμένη αγορά της Ουγγαρίας, της Σλοβακίας και της Ρουμανίας δεν υπερβαίνουν το 20 %, η Δημοκρατία της Αυστρίας θεωρεί ότι το στοιχείο αυτό δεν αρκεί από μόνο του για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι αποκλείεται αυτομάτως η ύπαρξη διασυννοριακών επιπτώσεων. Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, η Επιτροπή θα έπρεπε ιδίως να έχει λάβει υπόψη τη διάρθρωση της αγοράς στο σύνολό της. Δεδομένου ότι ο πυρηνικός σταθμός Paks έχει ήδη με τους παλαιούς αντιδραστήρες μερίδιο αγοράς άνω του 50 % στην Ουγγαρία, ο κίνδυνος καταχρήσεως αυτής της θέσεως και συνακόλουθης στρεβλώσεως του ανταγωνισμού είναι προφανής.
- 130 Η Επιτροπή, η Ουγγαρία και η Τσεχική Δημοκρατία αντικρούουν τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας.
- 131 Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις μπορούν να εγκριθούν μόνον εάν δεν μεταβάλλουν τους όρους των συναλλαγών με τρόπο που αντιβαίνει το κοινό συμφέρον, γεγονός που συνεπάγεται την εξισορρόπηση των θετικών επιπτώσεων της προβλεπόμενης ενισχύσεως για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που αποσκοπεί να στηρίξει και των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχει η ενίσχυση αυτή στην εσωτερική αγορά (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σημείο 101). Τέτοιες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό υφίστανται ιδίως όταν η ενίσχυση οδηγεί στη δημιουργία ή τη διατήρηση δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά του δικαιούχου της ενισχύσεως.
- 132 Υπό το πρίσμα αυτό, η Επιτροπή εξέτασε, στο τμήμα 5.3.8.1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αν η αύξηση της ενδεχόμενης συγκεντρώσεως της αγοράς οφείλεται στη συγχώνευση της μελλοντικής κυριότητας και λειτουργίας των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks με τους νέους.
- 133 Στην αιτιολογική σκέψη 347 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή σημείωσε ότι η ουγγρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζεται από σχετικά υψηλή συγκέντρωση της αγοράς και ο υφιστάμενος πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής Paks (όμιλος MVM) παρέχει περίπου το 50 % της εγχώριας παραγωγής. Από την αιτιολογική σκέψη 349 της προσβαλλομένης αποφάσεως συνάγεται ότι η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία της για το γεγονός ότι ο νομικός διαχωρισμός της εταιρίας Paks II και του ομίλου MVM ήταν ανεπαρκής ή δεν μπορούσε να διατηρηθεί χωρίς πρόσθετες σχετικές εγγυήσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε ότι κάποια στοιχεία παρείχαν απαντήσεις στις ανησυχίες της, δηλαδή, πρώτον, ότι στόχος του ουγγρικού μέτρου ήταν η σταδιακή αντικατάσταση των υφιστάμενων πυρηνικών δυνατοτήτων του πυρηνικού σταθμού Paks μεταξύ 2025 και 2037, δεύτερον, ότι η Ουγγαρία είχε υποστηρίξει ότι ο όμιλος MVM και η εταιρία Paks II ήταν ανεξάρτητες και μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις και, τρίτον, ότι, κατά την Ουγγαρία, η εταιρία Paks II, οι διάδοχοί της και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις θα ήταν εντελώς χωριστές από νομική και διαρθρωτική άποψη και ότι η συντήρηση, η διαχείριση και η λειτουργία τους θα ήταν ανεξάρτητες και μη συνδεόμενες με τον όμιλο MVM και το σύνολο των

επιχειρήσεών του, των διαδόχων αυτών και των συνδεδεμένων με τον όμιλο εταιριών, καθώς και άλλες ελεγχόμενες από το κράτος εταιρίες που ασχολούνται με την παραγωγή, τη χονδρική ή τη λιανική πώληση ενέργειας (αιτιολογικές σκέψεις 350 έως 354 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).

Σχετικά με την ισχύ του πυρηνικού σταθμού Paks στην ουγγρική αγορά και στην εσωτερική αγορά της Ένωσης

- 134 Η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η εν λόγω ενίσχυση δημιουργεί δεσπόζουσα θέση στην αγορά.
- 135 Πρώτον, η Δημοκρατία της Αυστρίας ισχυρίζεται ότι ο πυρηνικός σταθμός Paks διαθέτει ήδη μερίδιο αγοράς άνω του 50 % στην Ουγγαρία με τους παλαιούς αντιδραστήρες, γεγονός που δημιουργεί ένα αμάχητο τεκμήριο υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως. Πλην όμως, το επιχείρημα αυτό ερείδεται σε σφάλμα περί τα πράγματα.
- 136 Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 43 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, «[ω]ς παραγωγός, ο κρατικής ιδιοκτησίας όμιλος MVM έχει σημαντική παρουσία στην αγορά, λόγω του βασικού πάγιου στοιχείου παραγωγής που κατέχει, του Paks NPP, ο οποίος προμήθευσε το 52,67 % της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2015». Πλην όμως, η διαπίστωση αυτή, όπως και οι αιτιολογικές σκέψεις 18 και 347 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφορούν το μερίδιο του πυρηνικού σταθμού Paks στην ενέργεια που παράγεται στην Ουγγαρία. Τα ποσοστά αυτά δεν αποτυπώνουν, ωστόσο, το μερίδιο αγοράς του πυρηνικού σταθμού Paks στην ουγγρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Το τελευταίο προκύπτει μάλλον από το γράφημα 1, το οποίο επίσης παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 43 της προσβαλλομένης αποφάσεως και αναφέρεται στη «συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην Ουγγαρία το 2015», σύμφωνα δε με αυτό το μερίδιο αγοράς του πυρηνικού σταθμού Paks ανέρχεται σε 36,19 %. Δεδομένου ότι η Ουγγαρία είναι καθαρός εισαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας, οι εισαγωγές της οποίας αντιπροσωπεύουν περίπου το 30 % της καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας, όπως εξήγησε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 47 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το μερίδιο αγοράς του πυρηνικού σταθμού Paks μειώνεται μηχανικά από τις εισαγωγές που καλύπτουν σημαντικό μέρος της εγχώριας καταναλώσεως στην Ουγγαρία.
- 137 Ως εκ τούτου, ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή ότι, στην αιτιολογική σκέψη 358 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τον πυρηνικό σταθμό Paks κάλυπτε το 36 % της συνολικής καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας στην Ουγγαρία. Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 358 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι, πρώτον, η ηλεκτρική ενέργεια που παρήχθη κατά τον χρόνο εκείνο από τον πυρηνικό σταθμό Paks προμήθευε το 36 % της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας της Ουγγαρίας, δεύτερον, το ποσοστό αυτό θα μειωνόταν λόγω της αναμενόμενης αυξήσεως της ζήτησεως και, τρίτον, η παραγωγή των νέων αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό Paks αναμένεται να κινηθεί σε παρεμφερές επίπεδο μόλις οι παλαιοί αντιδραστήρες σταδιακά παροπλιστούν.
- 138 Πρέπει να προστεθεί ότι τα μερίδια αγοράς δεν καθορίζουν από μόνα τους δεσπόζουσα θέση, όπως ορθώς επισημαίνει η Ουγγαρία, αλλά χρησιμεύουν μόνο ως αφετηρία για μια ανάλυση της αγοράς η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις άλλες συναφείς περιστάσεις, όπως τα εμπόδια εισόδου και την ανάπτυξη της αγοράς για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1978, United Brands και United Brands Continentaal κατά Επιτροπής, 27/76, EU:C:1978:22, σκέψη 66), ή τη διάρθρωση της οικείας αγοράς. Συναφώς, η Ουγγαρία ορθώς υπενθυμίζει αφενός, ότι η κατασκευή των νέων αντιδραστήρων στον πυρηνικό

σταθμό Paks είναι έργο που αποσκοπεί στη διατήρηση της παραγωγικής ικανότητας και όχι στην επέκτασή της και προσφέρει λύση ενόψει του μελλοντικού ενεργειακού ελλείμματος, συμβάλλοντας παράλληλα στη σταθεροποίηση του δικτύου και, αφετέρου, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνοδεύθηκε, στο άρθρο της 3, από όρους, ιδίως όσον αφορά τη χρήση των κερδών, τους όρους των εμπορικών διαπραγματεύσεων και την εγγύηση του νομικού και διαρθρωτικού διαχωρισμού της εταιρίας Paks II και του ομίλου MVM, οι οποίοι αποσκοπούν στον περιορισμό των ανταγωνιστικών συνεπειών της ενισχύσεως για τις οποίες, επιπλέον, η Ουγγαρία έχει δεσμευθεί να υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις.

- 139 Πράγματι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή βάσισε την εκτίμησή της για ενδεχόμενη στρέβλωση της αγοράς σε όλα τα προαναφερθέντα στοιχεία, χωρίς η Δημοκρατία της Αυστρίας να αμφισβητήσει τις οικονομικές μελέτες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις προβλέψεις αναπτύξεως στην ουγγρική αγορά και στις διασυνδεδεμένες αγορές στις οποίες βασίστηκε η Επιτροπή.
- 140 Συναφώς, υπενθυμίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με τις μελέτες αυτές, και όπως εξήγησε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 360 και 388 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η κατάσταση του ενεργειακού ελλείμματος στην Ουγγαρία θα εξακολουθήσει να υφίσταται, με αποτέλεσμα η χώρα να παραμείνει καθαρός εισαγωγέας και μετά τη σταδιακή κατάργηση των τεσσάρων μονάδων του πυρηνικού σταθμού Paks που λειτουργεί επί του παρόντος. Επιπλέον, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 373 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, από τη μελέτη NERA προκύπτει ότι, ακόμη και κατά την παράλληλη λειτουργία των νέων και παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks από το 2025 έως το 2037, η αναμενόμενη μέγιστη αυξανόμενη εθνική ζήτηση δεν θα ικανοποιηθεί αποκλειστικά από τους εθνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής (βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 389 της προσβαλλόμενης αποφάσεως). Ως εκ τούτου, αποδεικνύεται αβάσιμος ο ισχυρισμός της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι, κατά την παράλληλη λειτουργία των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks μεταξύ 2026 και 2032, η ουγγρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα έκλεινε την αγορά εμποδίζοντας την είσοδο νέων φορέων στην αγορά, γεγονός το οποίο η Επιτροπή τάχα δεν είχε λάβει υπόψη στην προσβαλλόμενη απόφαση.
- 141 Όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με τους ανταγωνιστές στην ουγγρική αγορά και στις συνδεδεμένες αγορές της Ουγγαρίας, της Σλοβακίας και της Ρουμανίας, οι επιπτώσεις σε αυτούς αναλύθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 357 επ., καθώς και στις αιτιολογικές σκέψεις 366 επ. της προσβαλλόμενης αποφάσεως και λαμβάνονται υπόψη στο συμπέρασμα σχετικά με τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τη συνολική αντιστάθμιση στην αιτιολογική σκέψη 388 της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι, εν αντιθέσει με όσα προβάλλει η Δημοκρατία της Αυστρίας, δεν είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των δύο επιχειρήσεων, καθόσον η αυτονομία της εταιρίας Paks II του ομίλου MVM έχει αποδειχθεί και διασφαλιστεί, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 152 επ., κατωτέρω.
- 142 Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, είναι αβάσιμη η κριτική της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι τα επτά έτη παράλληλης παραγωγής συνιστούν περίοδο κατά την οποία οι ανταγωνιστές θα έμεναν εκτός της αγοράς, οπότε το αποτέλεσμα εξοβελισμού τους είναι αναπόφευκτο μακροπρόθεσμα. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 387 της προσβαλλόμενης αποφάσεως και με βάση τις μελέτες που υποβλήθηκαν στην ίδια, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οποιοσδήποτε φραγμός για την είσοδο άλλων τύπων παραγωγικού δυναμικού, ιδίως κατά την περιορισμένη περίοδο παράλληλης λειτουργίας των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks, ήταν περιορισμένος, με το σκεπτικό ότι το κενό στη μελλοντική συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα το οποίο έχει εντοπίσει ο ουγγρικός διαχειριστής

συστήματος μεταφοράς, θα επέτρεπε τη διείσδυση άλλων τεχνολογιών παραγωγής, τόσο ανανεώσιμων όσο και πηγών μη χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ανεξαρτήτως του εάν οι νέοι αντιδραστήρες κατασκευαστούν είτε όχι.

- 143 Τέλος, όσον αφορά τον ενδεχόμενο αποκλεισμό των παραγωγών ενέργειας από νέες και ανανεώσιμες πηγές, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός, το οποίο εκτίθεται στα δικόγραφα και δεν αμφισβητείται από τη Δημοκρατία της Αυστρίας, ότι τα είδη αυτά ενέργειας έχουν διαλείποντα χαρακτήρα και δύσκολα μπορούν να συμβάλουν στο βασικό φορτίο που πρέπει να καλυφθεί (βλ. αιτιολογική σκέψη 181 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).
- 144 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας κατά το οποίο η Επιτροπή έπρεπε να είχε λάβει υπόψη, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως ενδεχόμενης συγκεντρώσεως στην αγορά, μελέτη που εκπόνησε η Candole Partners, στην οποία βασίστηκε για τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων της επίμαχης ενισχύσεως και η οποία περιέχει εκτιμήσεις σχετικά με τη συγκέντρωση της αγοράς. Η Δημοκρατία της Αυστρίας συνάγει από τη μελέτη αυτή ότι οι επενδύσεις σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής συμβάλλουν γενικά στη μείωση των κρατικών επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και, ταυτόχρονα, σε σημαντική αύξηση της συγκεντρώσεως της αγοράς στο σύνολο της αγοράς ενέργειας.
- 145 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι εναπόκειται στο κράτος μέλος να καθορίζει ελεύθερα το ενεργειακό του μείγμα.
- 146 Επιπλέον, ως προς το ζήτημα αυτό, από την αιτιολογική σκέψη 362 της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι η εθνική στρατηγική της Ουγγαρίας προβλέπει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο ενεργειακό της μείγμα σύμφωνα με τη δέσμη μέτρων της Ένωσης για την ενέργεια για το κλίμα 2020, τους εθνικούς στόχους όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζονται στην οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ 2009, L 140, σ. 16), και τους βασικούς στόχους του πλαισίου δράσεως για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στόχων και υποχρεώσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η Ουγγαρία δεν αποτελεί εξαίρεση όσον αφορά την ανάπτυξη μηχανισμών στηρίξεως προκειμένου να τεθούν σε λειτουργία νέοι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Η Επιτροπή επισήμανε επίσης ότι μέρος του ουγγρικού καθεστώτος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είχε τεθεί σε λειτουργία από τον Ιανουάριο του 2017, ενώ άλλα τμήματα του καθεστώτος που συνδέονται με μεγαλύτερους παραγωγούς από ανανεώσιμες πηγές βρίσκονταν κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως εν αναμονή της εγκρίσεώς τους βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- 147 Δεύτερον, οι δείκτες οι οποίοι μετρούν τη συγκέντρωση της αγοράς και τους οποίους επικαλείται η Δημοκρατία της Αυστρίας επιβεβαιώνουν αριθμητικά και μόνον αυτό που ήδη προκύπτει από τις διαπιστώσεις της Επιτροπής στην προσβαλλόμενη απόφαση: ο δείκτης Herfindahl-Hirschman (HHI) ανέρχεται σε τιμές που αντιστοιχούν σε «υψηλή συγκέντρωση της αγοράς» από 2 594 σήμερα, σε 6 889 το 2030 (περίοδος αλληλοεπικαλύψεως) και σε 2 582 το 2040. Δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν διευκρινίζει σε ποιον βαθμό τα στοιχεία που προκύπτουν από την εν λόγω μελέτη θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εκτίμηση του εύρους πιθανής στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι η μελέτη που εκπόνησε η Candole Partners δεν συνεκτιμήθηκε κατά τη σχετική στάθμιση.

148 Εν κατακλείδι, ορθώς έκρινε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 372 της προσβαλλόμενης απόφασης ότι ο αντίκτυπος της επίμαχης ενισχύσεως στην αγορά ήταν ανάλογος προς τους στόχους της ασφάλειας του εφοδιασμού και της ανάγκης να προετοιμαστεί προσεκτικά ο παροπλισμός των μονάδων του πυρηνικού σταθμού Paks. Η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν απέδειξε την ύπαρξη προδήλου σφάλματος εκτιμήσεως Επιτροπής όσον αφορά την εξέταση της συγκεντρώσεως της αγοράς που ενδέχεται να προκληθεί από την εν λόγω ενίσχυση. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η υπό κρίση αιτίαση.

Σχετικά με την παράταση της παράλληλης λειτουργίας των παλαιών και νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks

149 Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, η Επιτροπή όφειλε να είχε προβλέψει στην προσβαλλόμενη απόφαση την υποχρέωση διακοπής λειτουργίας των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks ως προϋπόθεση για την έγκριση της ενισχύσεως. Χωρίς την επιβολή του όρου αυτού, η παράλληλη λειτουργία των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων θα μπορούσε να συνεχιστεί θεωρητικά για μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να μην είναι βέβαιο ότι οι αντιδραστήρες 1 έως 4 του πυρηνικού σταθμού Paks δεν θα λειτουργούν μετά το 2032, το 2034, το 2036 και το 2037, αντιστοίχως, καθώς η παράταση της διάρκειας ζωής είναι επιθυμητή ή εφαρμόζεται σε πολλά κράτη.

150 Ωστόσο, εν προκειμένω, η επιβολή όρου στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης δεν συνιστά επιτακτική ανάγκη για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της ανωτέρω δεσμεύσεως. Από την αιτιολογική σκέψη 350 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει, αφενός, ότι η περίοδος αλληλοεπικαλύψεως πρέπει να περιοριστεί στο διάστημα 2026-2032 και, αφετέρου, ότι η απόσυρση του συνόλου του παραγωγικού δυναμικού των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks θα ολοκληρωθεί έως το 2037. Ο προγραμματισμός της αποσύρσεως του πυρηνικού παραγωγικού δυναμικού περιλαμβάνεται επίσης στην περιγραφή της ενισχύσεως στο τμήμα 2 της προσβαλλόμενης απόφασης, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αναλυτική περιγραφή του μέτρου», στο οποίο η Επιτροπή διευκρίνισε στην αιτιολογική σκέψη 10 ότι «[η] λειτουργία των μονάδων 5 και 6 έχει ως στόχο να αναπληρώσει την απώλεια ισχύος που θα προκύψει όταν τεθούν εκτός λειτουργίας οι μονάδες 1 έως 4 (2 000 MW συνολικά)» και ότι «[η] Ουγγαρία εξήγησε ότι οι μονάδες 1 έως 4 θα βρίσκονται σε λειτουργία έως το τέλος του 2032, 2034, 2036 και 2037 αντιστοίχως, χωρίς να εξετάζεται η προοπτική περαιτέρω παράτασης της διάρκειας ζωής τους». Ως εκ τούτου, στην περιγραφή της ενισχύσεως, το μέτρο περιγράφεται ως συνιστάμενο στη σταδιακή αντικατάσταση του παραγωγικού δυναμικού των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks. Πλην όμως, η απόφαση της Επιτροπής να κηρύξει την ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά αφορά μόνο την ενίσχυση που περιγράφεται στην εν λόγω απόφαση, με αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση να επιτρέπει την ενίσχυση μόνο εφόσον αυτή παραμένει σύμφωνη με το κοινοποιηθέν μέτρο.

151 Εξάλλου, τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας με τα οποία αμφισβητείται η αξιοπιστία της διαβεβαίωσης της Ουγγαρίας ότι η προγραμματισμένη περίοδος κατά την οποία οι τέσσερις αντιδραστήρες που χρησιμοποιούνται σήμερα θα λειτουργούν παράλληλα με τους δύο νέους αντιδραστήρες θα περιοριστεί στο διάστημα 2026-2032, με απόσυρση του συνόλου του παραγωγικού δυναμικού τους έως το 2037, δεν βασίστηκαν σε στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως όσον αφορά την πιθανή ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως.

Σχετικά με την αυτονομία της επιχειρήσεως που εκμεταλλεύεται τους παλαιούς αντιδραστήρες του πυρηνικού σταθμού Paks σε σχέση με την επιχείρηση που εκμεταλλεύεται τους νέους αντιδραστήρες του ίδιου πυρηνικού σταθμού

- 152 Όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο στοιχείο στα οποία στηρίζεται η Επιτροπή, στις αιτιολογικές σκέψεις 351 έως 353 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου να εξαλείψει τις ανησυχίες της σχετικά με την ενίσχυση της επιρροής στην ουγγρική αγορά ενέργειας, ήτοι την απουσία συνδυασμού του φορέα εκμεταλλεύσεως των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks, του ομίλου MVM, αφενός, και της εταιρίας Paks II που εκμεταλλεύεται τους νέους αντιδραστήρες, αφετέρου, ή του συντονισμού των δραστηριοτήτων τους, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι τα τέσσερα χαρακτηριστικά στα οποία η Επιτροπή βασίζει τη διαπίστωσή της περί νομικού και διαρθρωτικού διαχωρισμού δεν επαρκούν προς τον σκοπό αυτόν. Τα επίμαχα χαρακτηριστικά συνίστανται στη διαχείριση από διαφορετικές διοικητικές μονάδες (το Υπουργείο Εθνικής Αναπτύξεως που διαχειρίζεται το MVM και το γραφείο του πρωθυπουργού που διαχειρίζεται την εταιρία Paks II), στην έλλειψη επιμερισμένης ή κοινής διαχειρίσεως εντός της επιτροπής διαχειρίσεως κάθε εταιρίας, στην ύπαρξη εγγυήσεων που διασφαλίζουν ότι οι εταιρίες δεν ανταλλάσσουν εμπορικά ευαίσθητες και εμπιστευτικές πληροφορίες, και στο γεγονός ότι οι εξουσίες λήψεως αποφάσεων κάθε εταιρίας είναι διακριτές και ανεξάρτητες μεταξύ τους.
- 153 Καταρχάς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας κατά το οποίο η εταιρία Paks II ήταν μέρος του ομίλου MVM κατά την ίδρυσή της. Από την αιτιολογική σκέψη 27 της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι οι μετοχές της εταιρίας Paks II, τις οποίες κατείχε αρχικά ο όμιλος MVM, μεταβιβάστηκαν στο ουγγρικό Δημόσιο το 2014. Πλην όμως, η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε στις 6 Μαρτίου 2017, οπότε, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, το στοιχείο ότι οι μετοχές της εταιρίας Paks II ήταν αρχικά στην κατοχή του ομίλου MVM δεν είναι κρίσιμο.
- 154 Δεύτερον, δεν είναι πειστικός ο ισχυρισμός με τον οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας επιδιώκει να αμφισβητήσει το κύρος του δεύτερου κριτηρίου που απαριθμείται στην αιτιολογική σκέψη 352 της προσβαλλόμενης αποφάσεως (βλ. σκέψη 152 ανωτέρω), δηλαδή την ύπαρξη αυτόνομης εξουσίας λήψεως αποφάσεων. Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι, παρά τον νομικό και διαρθρωτικό διαχωρισμό των δύο παραγωγών ενέργειας, το γεγονός ότι η διαχείριση των δύο εταιριών ανατίθεται σε διαφορετικά υπουργεία δεν αλλάζει το γεγονός ότι τελικά το ουγγρικό Δημόσιο είναι κύριος του συνόλου των μετοχών των δύο εταιριών και ότι το τελευταίο είναι σε θέση να κατευθύνει ή να συντονίζει τη συμπεριφορά των εν λόγω εταιριών, πολλώ δε μάλλον δεδομένου ότι πρόκειται για υπουργούς της ίδιας κυβέρνησης και ότι ο πρωθυπουργός διαδραματίζει ειδικό ρόλο στην Ουγγρική Κυβέρνηση.
- 155 Πλην όμως, η Ουγγαρία ορθώς επισημαίνει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό ότι ο ειδικός ρόλος που κατέχει ο Ούγγρος πρωθυπουργός εντός της ουγγρικής κυβερνήσεως θα του επέτρεπε να ελέγχει και να καθοδηγεί τη στρατηγική της εταιρίας που εκμεταλλεύεται τους παλαιούς αντιδραστήρες και της εταιρίας που εκμεταλλεύεται τους νέους αντιδραστήρες. Η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν προσκόμισε, επίσης, περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με πιθανά δικαιώματα παροχής οδηγιών. Ειδικότερα, δεν μπορεί να υποτεθεί ότι το γεγονός και μόνο ότι ο πρωθυπουργός έχει, βάσει του Ουγγρικού Συντάγματος, το δικαίωμα να προτείνει την απόλυση υπουργών, όπως υποστήριξε η Δημοκρατία της Αυστρίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αποτελεί επαρκή ένδειξη συντονισμένης διαχειρίσεως των εν λόγω νομικά διακριτών εταιριών.

- 156 Τρίτον, η Δημοκρατία της Αυστρίας βάλλει κατά της προσεγγίσεως που υιοθετεί η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 353 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκειμένου να προσδιορίσει τον βαθμό αυτονομίας της εταιρίας Paks II, των διαδόχων της και των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, από νομική και διαρθρωτική άποψη, έναντι του ομίλου MVM. Συναφώς, η Επιτροπή βασίστηκε στα σημεία 52 και 53 της κωδικοποιημένης ανακοινώσεως της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού 139/2004. Το σημείο 52 της ανακοινώσεως αυτής αφορά τις συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν δημόσιες επιχειρήσεις και χρησιμοποιεί ως κριτήριο για τη διάκριση μιας εσωτερικής αναδιαρθρώσεως μιας συγκεντρώσεως το γεγονός ότι οι εταιρίες διαθέτουν «αυτόνομη εξουσία λήψεως αποφάσεων».
- 157 Συναφώς, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους η προσέγγιση αυτή είναι εσφαλμένη. Περιορίζεται απλώς στο να προτείνει την εφαρμογή μιας διαφορετικής προσεγγίσεως, αναφερόμενη στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.
- 158 Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, δεν πρόκειται για συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ δύο οντοτήτων που ανήκουν στο ίδιο νομικό πρόσωπο. Τα κριτήρια που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/25 για την κατάσταση αυτή δεν μπορούν να εφαρμοστούν επί του ζητήματος αν είναι αναγκαία η πρόσθεση της ισχύος δύο οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά και ανήκουν αμφότερες στο Δημόσιο, αλλά είναι διαρθρωτικά διαχωρισμένες. Πράγματι, ο σκοπός που επιδιώκει το άρθρο 28, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/25 δεν είναι να εμποδίσει τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως. Το ζήτημα αν, σε μια κατάσταση «in house» όπου ένα από τα νομικά πρόσωπα θεωρείται ότι παρέχει υπηρεσίες για το άλλο, αυτό πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες χωρίς να ανταγωνίζεται εξωτερικές επιχειρήσεις, πράγματι δεν συγκρίνεται με το ζήτημα του προσδιορισμού πιθανής συγκεντρώσεως στην αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται τα δύο νομικά πρόσωπα. Ο προπαρατεθείς κανόνας του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων δεν αποσκοπεί στο συντονισμό των δραστηριοτήτων δύο νομικών προσώπων στην ίδια αγορά, αλλά ασχολείται με την κατάσταση μιας συμβάσεως που συνάπτεται μεταξύ των αντίστοιχων νομικών προσώπων. Ως εκ τούτου, δεν ασκεί επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση το στοιχείο ότι, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου στον τομέα του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, σχετικά με τις λεγόμενες «in house» καταστάσεις, ο όμιλος MVM, αφενός, και η εταιρία Paks II, αφετέρου, θα έπρεπε, όπως προβάλλει η Δημοκρατία της Αυστρίας, να θεωρηθεί ότι ανήκουν στο Δημόσιο.
- 159 Όσον αφορά την παραπομπή της Δημοκρατίας της Αυστρίας σε απόφαση που αφορά το δίκαιο του ανταγωνισμού, ούτε αυτή ανατρέπει την προσέγγιση που υιοθέτησε η Επιτροπή. Στην απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, Cassa di Risparmio di Firenze κ.λπ. (C-222/04, EU:C:2006:8, σκέψεις 112 και 113), το Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε ότι όλα τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονταν *de jure* ή *de facto* από το ίδιο νομικό πρόσωπο θεωρούνται ενιαία επιχείρηση, αλλά έκρινε ότι ένα νομικό πρόσωπο που δεν ασκούσε άλλη οικονομική δραστηριότητα πλην του ελέγχου άλλης επιχειρήσεως χαρακτηριζόταν το ίδιο ως επιχείρηση. Ωστόσο, αυτή η ιδιαίτερη κατάσταση που αφορά την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση δεν έχει καμία σχέση με τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.
- 160 Τέταρτον, επισημαίνεται ότι η σύσταση καθώς και η διατήρηση των διαρθρωτικών εγγυήσεων που εξασφαλίζουν αυτονομία κατά τη λήψη αποφάσεων του ομίλου MVM και της εταιρίας Paks II διασφαλίζονται από το άρθρο 3, πέμπτο εδάφιο, της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο οποίο τίθεται ο ακόλουθος όρος: «Επιπλέον, η Ουγγαρία δεσμεύεται ότι η Paks II, οι διάδοχες εταιρείες και οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες είναι διαχωρισμένες πλήρως από νομικής και διαρθρωτικής άποψης και ότι υπόκεινται σε ανεξάρτητη εξουσία λήψης αποφάσεων κατά την έννοια των παραγράφων 52 και 53 της ανακοίνωσης για θέματα δικαιοδοσίας όσον αφορά τις

συγκεντρώσεις και ότι, σε επίπεδο οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας, είναι ανεξάρτητες και δεν συνδέονται με τον όμιλο MVM και όλες τις επιχειρήσεις του, τις διάδοχες εταιρείες του και τις συνδεδεμένες με αυτόν εταιρείες, ούτε με άλλες κρατικά ελεγχόμενες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής και της χονδρικής και λιανικής πώλησης ενέργειας». Επιπλέον, το άρθρο 4 της προσβαλλόμενης απόφασης προβλέπει ότι «[η] Ουγγαρία υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3» και ότι «[η] πρώτη έκθεση υποβάλλεται έναν μήνα μετά την ημερομηνία λήξης του πρώτου οικονομικού έτους εμπορικής λειτουργίας του Paks II. Όπως επισημαίνουν η Ουγγαρία και η Τσεχική Δημοκρατία, χάρη στον όρο αυτόν και στην αιτιολογική σκέψη 381 της προσβαλλόμενης απόφασης, η κατάσταση της αγοράς μετά την έναρξη λειτουργίας των νέων αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό Paks τελεί υπό τον μόνιμο έλεγχο της Επιτροπής. Η Ουγγαρία ορθώς προσθέτει ότι η μη τήρηση των όρων αυτών θα οδηγούσε σε νέα έρευνα της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, γεγονός που θα έθετε σε κίνδυνο τις εκκρεμείς επενδύσεις της Ουγγαρίας στο σχέδιο.

- 161 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την αυτονομία της εταιρίας Paks II έναντι του ομίλου MVM δεν ενέχει κανένα σφάλμα εκτιμήσεως και ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν την ανησυχία της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι το ουγγρικό Δημόσιο ενδέχεται να ασκήσει συντονισμένα την επιρροή του στις δύο εταιρίες και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση του.
- 162 Κατά συνέπεια, ο έβδομος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του όγδου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται κίνδυνος για τη ρευστότητα της ουγγρικής χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

- 163 Με τον όγδοο λόγο ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τον κίνδυνο για τη ρευστότητα της ουγγρικής χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- 164 Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο της εξετάσεως των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων της ενισχύσεως, είναι αναγκαίο να διερευνηθούν οι επιπτώσεις στις αγορές επόμενου σταδίου. Η έγκριση της ενισχύσεως είναι παράνομη καθόσον ο κίνδυνος μείωσεως της ρευστότητας της αγοράς, τον οποίον αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 377 της προσβαλλόμενης απόφασης, εξακολουθεί να υφίσταται και μάλιστα επιδεινώνεται. Πλείστοι όσοι παράγοντες αυξάνουν τον κίνδυνο ρευστότητας, ιδίως η παράλληλη λειτουργία των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα και η υψηλή συγκέντρωση στην ουγγρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, η Επιτροπή δέχθηκε χωρίς πραγματική αιτιολόγηση να άρει τις αμφιβολίες της ότι η αγορά, εντός της οποίας η παραγωγική ικανότητα ελέγχεται σε μεγάλο βαθμό από το Δημόσιο, θα μπορούσε να έχει ακόμη μικρότερη ρευστότητα, δεδομένου ότι ο μικρός αριθμός παραγόντων της αγοράς θα μπορούσε να περιορίσει τις προσφορές εφοδιασμού. Όπως προβάλλει η Δημοκρατία της Αυστρίας, δεν αρκεί να διαπιστωθεί, όπως έπραξε η Επιτροπή, ο αποκλεισμός των δεσμών μεταξύ της εταιρίας Paks II και των κρατικών φορέων στη λιανική αγορά και να υπομνησθούν οι λοιποί όροι-πλαίσιο που θεσπίστηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση, οι οποίοι προβλέπουν τη διασφάλιση, εκ μέρους της Ουγγαρίας, πώλησεως στη χρηματιστηριακή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και πλειστηριασμών. Στην πραγματικότητα, οι δεσμοί εξακολουθούν να υπάρχουν, καθώς τόσο η εταιρία Paks II όσο και ο όμιλος MVM ελέγχονται από το Δημόσιο, το οποίο, ακόμη και στην περίπτωση μιας ενδιάμεσης εταιρίας θα μπορούσε, ως ιδιοκτήτρια σε ποσοστό 100 %, να λάβει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις,

ιδίως για το προσωπικό. Ομοίως, ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφόρων υπουργείων θα μπορούσε εύκολα να τροποποιηθεί βάσει του εθνικού δικαίου ενώ, εντός της κυβερνήσεως, υπάρχει ένας ελάχιστος βαθμός επικοινωνίας και διαβουλεύσεως. Επομένως, παρά τη διάκριση μεταξύ των δύο εταιριών από νομική και διαρθρωτική άποψη, το Δημόσιο δύναται να ασκήσει την επιρροή του με συντονισμένο τρόπο και στις δύο εταιρίες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αποκλειστεί η δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Όσον αφορά τη διασφάλιση πώλησεως στη χρηματιστηριακή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και των πλειστηριασμών, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι η επιδοτούμενη ηλεκτρική ενέργεια θα φθάσει στην αγορά και θα έχει άμεσες επιπτώσεις στην αγοραία τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξάρτητα από τον τρόπο πώλησεως. Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται ελάχιστη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που πρέπει αναγκαστικά να πωληθεί κατ' αυτόν τον τρόπο, ενδέχεται να προβλεφθεί μια εμπορική στρατηγική του ομίλου MVM και της εταιρίας Paks II η οποία θα συνίσταται στη μείωση της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να αυξηθούν οι τιμές.

- 165 Η Επιτροπή και η Ουγγαρία υποστηρίζουν ότι ο όγδοος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 166 Η Δημοκρατία της Αυστρίας θεμελιώνει τον όγδοο λόγο ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τον κίνδυνο ρευστότητας της ουγγρικής χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, σε δύο κατηγορίες επιχειρημάτων.
- 167 Πρώτον, πρέπει να απορριφθούν ευθύς εξ αρχής τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας τα οποία βασίζονται στην παραδοχή περί δεσπόζουσας θέσεως της εταιρίας Paks II.
- 168 Συναφώς, πρέπει, αφενός, να γίνει μνεία της εκτιμήσεως που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εξετάσεως του έβδομου λόγου ακυρώσεως στις σκέψεις 131 επ. ανωτέρω. Αφετέρου, πρέπει να επισημανθεί ότι ο όρος του άρθρου 3, πέμπτο εδάφιο, της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ο οποίος παρατέθηκε στη σκέψη 160 ανωτέρω, και ο οποίος αποσκοπεί στην αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά ενέργειας κατά τη διάρκεια της παράλληλης λειτουργίας των παλαιών και των νέων αντιδραστήρων, προβλέπει ότι η εγγύηση της αυτοτέλειας της διαχειρίσεως και της λειτουργίας των νέων αντιδραστήρων και η απουσία οποιασδήποτε σχέσεως με τον όμιλο MVM αφορούν ρητώς άλλες επιχειρήσεις υπό κρατικό έλεγχο που δραστηριοποιούνται στη χονδρική ή λιανική πώληση ενέργειας. Το συμπέρασμα της Επιτροπής, στην αιτιολογική σκέψη 379 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, κατά το οποίο ο αποκλεισμός τυχόν συνδέσεων της Paks II με κρατικής ιδιοκτησίας φορείς εκμεταλλεύσεως στη λιανική αγορά συνέβαλε στην άρση ορισμένων αμφιβολιών της, δεν ανατρέπεται από το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας σύμφωνα με το οποίο η κατάσταση θα μπορούσε εύκολα να μεταβληθεί δυνάμει του εθνικού δικαίου και κατά το οποίο στο εσωτερικό της κυβερνήσεως υπάρχει ένας ελάχιστος βαθμός επικοινωνίας και διαβουλεύσεως. Πράγματι, στο πλαίσιο αυτό, η Ουγγαρία ορθώς επισημαίνει ότι η Επιτροπή δήλωσε ότι η ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά υπό όρους που περιλαμβάνουν, επίσης, την προαναφερθείσα δέσμευση όσον αφορά τον διαχωρισμό των δύο επιχειρήσεων. Όσον αφορά την υποχρέωση υποβολής ετήσιας εκθέσεως που προβλέπει το άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η τήρηση της προϋποθέσεως αυτής παραμένει υπό τον έλεγχο της Επιτροπής.
- 169 Δεύτερον, όσον αφορά τη διανομή της παραγόμενης ενέργειας, πρέπει να σημειωθεί ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ιδίως στο τμήμα 2.6, η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία της όσον αφορά την κατάσταση των σημερινών δομών για τη χονδρική πώληση της ενέργειας που παράγεται στον πυρηνικό σταθμό Paks από τον όμιλο MVM. Στην αιτιολογική σκέψη 377 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι πιο συνήθεις συναλλαγές στον ουγγρικό τομέα χονδρικής πώλησεως ηλεκτρικής ενέργειας διενεργούνταν μέσω διμερών

συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, το δε ουγγρικό χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας δεν είχε ακόμη λειτουργήσει ως καταλύτης για την επίτευξη επαρκούς επιπέδου ρευστότητας. Σημείωσε ότι η ρευστότητα των αγορών θα μειωνόταν, διότι οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούσαν να περιορίσουν τον αριθμό προσφορών προμήθειας που είναι διαθέσιμες στην αγορά. Στην αιτιολογική σκέψη 378 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Επιτροπή θεώρησε επίσης ότι, ανάλογα με τον τρόπο πώλησεως της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται από τους νέους αντιδραστήρες στην αγορά, μπορεί να επηρεαστεί σημαντικά η ρευστότητα, το δε κόστος που βαρύνει τους ανταγωνιστές στα επόμενα στάδια της αγοράς μπορεί να αυξηθεί με τον περιορισμό της ανταγωνιστικής προσβάσεώς τους σε έναν σημαντικό συντελεστή παραγωγής (αποκλεισμός συντελεστή παραγωγής). Αυτό θα μπορούσε να συμβεί αν η παραγόμενη από τον Paks II ηλεκτρική ενέργεια πωλούνταν κυρίως, μέσω μακροπρόθεσμων συμβάσεων, σε ορισμένους μόνον προμηθευτές, μετατρέποντας έτσι την ισχύ του Paks II στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε ισχύ στην αγορά λιανικής.

- 170 Με βάση την ανάλυση αυτής της καταστάσεως, η Επιτροπή έθεσε όρους που αποσκοπούν στον περιορισμό του κινδύνου ρευστότητας, μέσω της δεσμεύσεως της Ουγγαρίας να διασφαλίσει την τήρηση ορισμένων κανόνων συναλλαγών για την παραγωγή της εταιρίας Paks II. Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται στο άρθρο 3, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, της προσβαλλομένης αποφάσεως και έχουν ως εξής:

«Η Ουγγαρία διασφαλίζει ότι η στρατηγική εμπορίας της παραγόμενης από τον Paks II ηλεκτρικής ενέργειας είναι μια στρατηγική βελτιστοποίησης του εμπορικού κέρδους με όρους πλήρους ανταγωνισμού και υλοποιείται μέσω εμπορικών συναλλαγών που συνάπτονται μέσω προσφορών, των οποίων η εκκαθάριση πραγματοποιείται με διαφανείς όρους σε πλατφόρμα εμπορίας ή σε χρηματιστήριο. Η στρατηγική για την εμπορία της παραγόμενης από τον Paks II ηλεκτρικής ενέργειας (εξαιρουμένης της ίδιας κατανάλωσης του Paks II) έχει ως εξής:

Στάδιο 1. Η Paks II πωλεί τουλάχιστον το 30 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην προημερήσια, ενδοημερήσια και προθεσμιακή αγορά της ουγγρικής χρηματιστηριακής αγοράς ενέργειας (HUPX). Μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλες παρεμφερείς χρηματιστηριακές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας υπό την προϋπόθεση της συμφωνίας ή της συγκατάθεσης των υπηρεσιών της Επιτροπής, η οποία χορηγείται ή απορρίπτεται εντός δύο εβδομάδων από τη διατύπωση σχετικού αιτήματος από τις ουγγρικές αρχές.

Στάδιο 2. Το υπόλοιπο της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του Paks II πωλείται από την Paks II με όρους αμερόληπτους, διαφανείς και χωρίς διακρίσεις μέσω δημοπρασιών. Οι όροι για τις εν λόγω δημοπρασίες καθορίζονται από την ουγγρική ρυθμιστική αρχή ενέργειας και είναι παρεμφερείς με τις απαιτήσεις δημοπράτησης που έχουν επιβληθεί στην MVM Partner (απόφαση 741/2011 της ουγγρικής ρυθμιστικής αρχής). Η ουγγρική ρυθμιστική αρχή ενέργειας εποπτεύει επίσης τη διεξαγωγή των δημοπρασιών.

Η Ουγγαρία διασφαλίζει ότι την εκμετάλλευση της πλατφόρμας δημοπρασιών για το στάδιο 2 αναλαμβάνει η Paks II και οι προσφορές πώλησης και αγοράς είναι διαθέσιμες με ισότιμους όρους σε όλους τους αδειοδοτημένους ή καταχωρισμένους εμπόρους με τους ίδιους όρους αγοράς. Το σύστημα εκκαθάρισης των προσφορών είναι ελέγξιμο και διαφανές. Δεν επιβάλλονται περιορισμοί στην τελική χρήση της αγοραζόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.»

- 171 Όπως προκύπτει από το άρθρο 4 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Ουγγαρία ανέλαβε επίσης την υποχρέωση να υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την τήρηση των δεσμεύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ούτως ώστε η εφαρμογή τους να παραμένει υπό τον συνεχή έλεγχο της Επιτροπής.

- 172 Ως εκ τούτου, ορθώς διαπίστωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 383 και 384 της προσβαλλομένης απόφασης ότι είχε εξασφαλιστεί ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους νέους αντιδραστήρες ήταν διαθέσιμη στη χονδρική αγορά για όλους τους φορείς της αγοράς κατά τρόπο διαφανή, και ότι, επομένως, δεν υπήρχε κίνδυνος η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από την εταιρία Paks II να αποτελέσει αντικείμενο μονοπωλίου στο πλαίσιο μακροχρόνιων συμβάσεων, καθώς ο τύπος αυτών των συμβάσεων θέτει σε κίνδυνο τη ρευστότητα της αγοράς. Κατά συνέπεια, αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι κίνδυνοι που θα μπορούσαν να προκύψουν για τη ρευστότητα της αγοράς ήταν ήσσονος σημασίας.
- 173 Η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν διευκρινίζει για ποιον λόγο οι όροι που επέβαλε η Επιτροπή δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν κατά τη χορήγηση της ενισχύσεως και οδήγησαν στην αντικατάσταση της παραγωγής των παλαιών αντιδραστήρων από την παραγωγή των νέων αντιδραστήρων. Πράγματι, η ρευστότητα θα αυξηθεί και δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η κατάσταση που προκύπτει από τους όρους της ενισχύσεως που καθορίζονται στο άρθρο 3 της προσβαλλόμενης απόφασης θα προκαλούσε δυσανάλογες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην αγορά.
- 174 Η κριτική της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι ο μη καθορισμός ελάχιστης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας που πρέπει υποχρεωτικά να πωληθεί θα μπορούσε να επιτρέψει μια εμπορική στρατηγική εκ μέρους του ομίλου MVM και της εταιρίας Paks II, η οποία θα συνίστατο στη μείωση της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να αυξηθούν οι τιμές και στο πλαίσιο της πωλήσεως στη χρηματιστηριακή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή στο πλαίσιο δημοπρασιών, δεν είναι πειστική. Πράγματι, η Επιτροπή ορθώς υπενθυμίζει ότι οι δύο πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής αναμένεται να παράγουν τη λεγόμενη βασική δυναμικότητα, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να μειώσουν αυθαίρετα την ισχύ των αντιδραστήρων αποκλειστικά και μόνο για να περιορίσουν την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς η επανεκκίνηση των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής συνεπάγεται υψηλό κόστος αλλά και μεγάλο φόρτο εργασίας.
- 175 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως καθόσον έκρινε ότι η χορήγηση κρατικής ενισχύσεως στην εταιρία Paks II για την αντικατάσταση των παλαιών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού Paks με νέους αντιδραστήρες ήταν σύμφωνη με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, όσον αφορά τη ρευστότητα της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- 176 Κατά συνέπεια, ο όγδοος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Επί του ένατου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται ανεπαρκής προσδιορισμός της κρατικής ενισχύσεως

- 177 Με τον ένατο λόγο ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν κατέστησε σαφώς προσδιορίσιμο το στοιχείο της ενισχύσεως. Ειδικότερα, το κόστος της χρηματοδοτήσεως του χρέους και το κόστος της επεξεργασίας των αποβλήτων δεν μνημονεύθηκαν.

[παραλειπόμενα]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Η Δημοκρατία της Αυστρίας φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- 3) Η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η Ουγγαρία, η Πολωνική Δημοκρατία, η Σλοβακική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Van der Woude

De Baere

Steinfatt

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Νοεμβρίου 2022.

(υπογραφές)